

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

I:4

2011-03-31

S2011/2231/FS (delvis)

S2011/2271/FS

Kammarkollegiet

Box 2218

103 15 Stockholm

Uppdrag att utbetala medel för arbete med sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande insatser inom hälso- och sjukvården

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen ger Kammarkollegiet i uppdrag att utbetala 3 000 000 kronor till nätverket Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer. Nätverket Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer ska i arbetet samråda med Socialstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut och andra berörda aktörer.

Medlen utbetalas under 2011 engångsvis efter rekvisition från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 1:6 Bidrag till hälso- och sjukvård, anslagspost 18, Strategi för god vård. Rekvisition ska ske senast den 30 juni 2011 och hänvisa till det diarienummer som bidragsbeslutet har. För bidraget gäller de villkor som anges i allmänna villkor för bidrag till föreningar, stiftelser m.fl., se *bilaga*. Som villkor för utbetalningen av medel gäller att nätverket ska redovisa sitt arbete och medelsanvändningen till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2012. Medel som inte använts för ändamålet ska betalas tillbaka till Kammarkollegiet i samband med redovisningen.

Ärendet

Det svenska nätverket Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer (HFS) är en idéburen organisation vars mål är att stödja utvecklingen mot en hälsoorientering av hälso- och sjukvården. Nätverket omfattar drygt 70 sjukhus och vårdorganisationer. Nätverket HFS arbetar med att skapa en effektivare hälso- och sjukvård genom en tydligare målinriktning mot hälsa för patienter, medarbetare och befolkning. Nätverket arbetar för att utveckla kunskap, kompetens och rutiner för en hälsoorientering av hälso- och sjukvården inom fyra övergripande perspektiv: individ- och patient, befolkning, medarbetare samt styr- och ledningsperspektiv. Av särskild vikt är att de erfarenheter och kunskaper som utvecklas sprids inom hälso- och sjukvården utifrån ett syfte om att det

hälsofrämjande och förebyggande arbetet ska integreras som en naturlig del i hälso- och sjukvårdens dagliga arbete. Regeringens stöd till nätverket syftar till att under en begränsad tid stödja nätverket så att det viktiga utvecklingsarbete som genomförs kan fullföljas. Regeringen kommer noggrant följa utvecklingen av nätverkets arbete och föra en dialog med nätverket i enlighet med ambitionen att arbetet ska kunna bedrivas effektivt och ändamålsenligt utan särskilt stöd från staten.

Nätverket är aktiv medlem i det internationella nätverket Health Promoting Hospitals and Health Services (HPH) som initierades av WHO 1993. WHO framhåller att framtidens sjukhus måste bli mer hälso- och helhetsorienterade och vara en hälsoresurs för sitt lokalområde. Som alla andra sjukhus fokuserar hälsofrämjande sjukhus på god behandling och omsorg om patienterna. Det som utmärker ett hälsofrämjande sjukhus är ett bredare samhällsligt perspektiv på sjukhusets roll samt att sjukvårdens målsättning lyfts fram tydligare. Socialstyrelsen har tagit fram riktlinjer för det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet. Riktlinjerna ska göra det tydligt för vårdgivaren vilka metoder som är lämpliga i mötet med patienter som röker, utvecklar skadliga alkoholvanor, äter olämpligt och rör på sig för lite. En preliminär version av riktlinjerna färdigställdes under oktober 2010, de slutliga fastställs under hösten 2011.

Hälsoinriktningen av hälso- och sjukvården relaterar till det övergripande målet i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) om en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. I propositionen Mål för folkhälsan (prop. 2002/03:35), som riksdagen antog 2003 utvecklades hälsoinriktningen av hälso- och sjukvården. I målområde 6, En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård, anges att ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv ska genomsyra hela hälso- och sjukvården och vara en självklar del i all vård och behandling. Denna ansats stärktes ytterligare i propositionen En förnyad folkhälsopolitik (prop. 2007/08:110), som antogs av riksdagen 2008. Där framhålls att det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektivet bör stärkas i hela hälso- och sjukvården.

Nätverket Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer har fått sammanlagt nio miljoner kronor i statsbidrag för åren 2008 – 2010. De statsbidrag som nätverket erhållit 2008 – 2010 har framförallt möjliggjort att nätverket kunnat anställa projektledare för att stärka de temagrupper som utvecklar nätverkets verksamhet. Exempel på sådan verksamhet är ett webbaserat läromedel om hälsofrämjande förhållningssätt i hälso- och sjukvården. Nätverket har också förbättrat de indikatorer som används vid de årliga uppföljningarna av medlemsorganisationernas verksamhet med syfte att förbättra verksamheten i mer hälsofrämjande riktning. En arbetsmodell och manual för kollegial granskning har arbetats fram samt temagrupper inom området levnadsvanor – tobak, alkohol, fysisk aktivitet och matvanor. Statsbidraget har också använts till att utveckla

den interna och externa kommunikationen. Socialstyrelsen har haft i uppdrag att följa verksamheten och konstaterar att nätverket befinner sig i en utvecklingsfas och att antalet medlemsorganisationer ökar. Socialstyrelsen bedömer det angeläget att nätverket fortsätter den pågående verksamheten.

Eftersom hälso- och sjukvården möter många människor i sin verksamhet, och har ett högt förtroende hos allmänheten, finns goda förutsättningar för hälso- och sjukvården att effektivt stödja individer i valet att förändra sina levnadsvanor. Mot denna bakgrund finns skäl att vidta åtgärder för att stödja och utveckla hälso- och sjukvårdens hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete så att det blir en integrerad del i hälso- och sjukvårdens dagliga arbete. Nätverket bedöms ha en strategisk viktig roll att fylla i detta utvecklingsarbete.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Henrik Elmefur

Kopia till

Nätverket Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialstyrelsen
Statens folkhälsoinstitut